МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО
КАФЕДРА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ № 1

ПРОГРАМА

Всеукраїнського круглого столу

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

23 червня 2022 року

м. Харків
2022

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ ВСЕУКРАЇНСЬКОГО КРУГЛОГО СТОЛУ

Попрошаєв Олександр Володимирович – кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент, завідувач кафедри фізичного виховання № 1 Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого (голова організаційного комітету)

Мунтян Віктор Степанович – кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент кафедри фізичного виховання № 1 Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого (заступник голови організаційного комітету)

Приходько Ганна Іванівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри фізичного виховання № 1 Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого (член оргкомітету)

Білик Олег Андрійович – старший викладач кафедри фізичної реабілітації, спортивної медицини з курсом фізичного виховання та здоров'я Харківського національного медичного університету (член оргкомітету)

Філенко Людмила Василівна – кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент кафедри інформатики та біомеханіки, Харківська державна академія фізичної культури (член оргкомітету)

Всеукраїнський круглий стіл *«Сучасні тенденції розвитку фізичного виховання студентської молоді у закладах вищої освіти України»* проводиться за участю депутатів районних рад, науково-викладацького складу кафедри фізичного виховання №1 Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, науковців та співробітників Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, Львівського державного університету фізичної культури імені І. Боберського, Харківської державної академії фізичної культури, Харківського національного медичного університету, Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди, Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця, Національного університету цивільного захисту України, інших зацікавлених осіб.

Основні питання, що пропонуються для обговорення:

1. Місце здоров'я в рейтингу пріоритетів сучасної молоді.
2. Проблеми організації навчального процесу з дисципліни «Фізичне виховання» у зв'язку з впровадженням карантинних обмежень.
3. Формування фізкультурно-оздоровчих компетентностей студентської молоді та підвищення ефективності навчального процесу.
4. Впровадження в навчальний процес сучасних форм і методик фізичного виховання для зміцнення здоров'я студентів та підвищення їх фізичної підготовленості.
5. Організація дистанційного навчання у ЗВО України.

Місце проведення: Всеукраїнський круглий стіл *«Сучасні тенденції розвитку фізичного виховання студентської молоді у закладах вищої освіти України»* проводиться у змішаному форматі. Оф-лайн на кафедрі фізичного виховання № 1, Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого (вул. Пушкінська, 77) та он-лайн дистанційно на платформі Zoom (посилання буде надіслано додатково).

ПОРЯДОК РОБОТИ КРУГЛОГО СТОЛУ

12:50-13:00 - реєстрація учасників круглого столу.

13:00-13:10 - вступне слово ректора Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого Анатолія Гетьмана, завідувача кафедри фізичного виховання №1 Олександра Попрошаєва. Відкриття круглого столу.

13:10-13:15 - оголошення регламенту круглого столу.

13:15-14:10 - доповіді, виступи, обговорення доповідей.

14:10-14:30 - підведення підсумків, обговорення результатів круглого столу та прийняття резолюції.

РЕГЛАМЕНТ КРУГЛОГО СТОЛУ

Доповідь – до 10 хв.
Відповіді на запитання та обговорення доповіді – до 5 хв.
Виступи – до 7 хв.
Відповіді на запитання та обговорення виступів – до 3 хв.

Вступне слово:

Гетьман Анатолій Павлович – Ректор Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, доктор юридичних наук, професор.

Барабаш Юрій Григорович – проректор з навчальної роботи Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, доктор юридичних наук, професор.

Попрошаєв Олександр Володимирович – завідувач кафедри фізичного виховання №1 Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент.

Доповіді:

Пуговкін Антон Юрієвич – кандидат біологічних наук, МСУ зі спортивного орієнтування, член команди 26-ї Української Антарктичної експедиції на 2021-2022 рр. «Вітання зі спортивного залу української антарктичної станції «Академік Вернадський».

Попрошаєв Олександр Володимирович - кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент, завідувач кафедри фізичного виховання №1 Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, **Островський Мар'ян Володимирович** – кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент, Львівський державний університет фізичної культури імені І. Боберського, *«Тенденції та перспективи організації фізичного виховання у закладах вищої освіти України».*

Мунтян Віктор Степанович – кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент кафедри фізичного виховання №1 Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, *«Питання оптимізації дистанційного навчання з фізичного виховання у закладах вищої освіти».*

Поліщук Тетяна Василівна – заступник голови Чугуївської районної ради, «Децентралізація влади в системі освіти та фізичної культури і спорту».

Філенко Людмила Василівна – кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент кафедри інформатики та біомеханіки, Харківська державна академія фізичної культури, *«Застосування дистанційних форм навчання та контролю знань у майбутніх фахівців з фізичної культури та спорту».*

Скляренко Валерій Павлович – викладач кафедри фізичного виховання та спорту, Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця, **«***Поточний контроль виконання самостійного завдання за допомогою TELEGRAM при дистанційному навчанні студентів з предмету «фізичне виховання».*

Виступи:

Приходько Ганна Іванівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри фізичного виховання № 1 Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, *«Фізкультура он-лайн: досвід, який нам нав'язала Пандемія».*

Коломійцева Ольга Едуардівна – кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент кафедри фізичного виховання № 1 Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого*, «Вплив програми Пілатес на якість життя студентів».*

Ашанін Володимир Семенович – кандидат фізико-математичних наук, професор кафедри інформатики та біомеханіки Харківської державної академії фізичної культури, **Долгополова Наталія Володимирівна –** кандидат технічних наук, викладач кафедри інформатики та біомеханіки Харківської державної академії фізичної культури, *«Теоретичне обґрунтування використання спеціальних ергогенних засобів в тренувальному процесі студентів закладів вищої освіти спортивного профілю».*

Басенко Олена Вікторівна - кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент кафедри інформатики та біомеханіки Харківської державної академії фізичної культури, **Алексєнко Яна Валеріївна** - старший викладач кафедри інформатики та біомеханіки Харківської державної академії фізичної

культури, **Алексєєва Ірина Анатоліївна** - старший викладач кафедри інформатики та біомеханіки Харківської державної академії фізичної культури, «*Аналіз впровадження засобів дистанційного навчання в закладах вищої освіти фізкультурного профілю в умовах карантинних обмежень*».

Петренко Юлія Іванівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри інформатики і біомеханіки Харківської державної академії фізичної культури, **Петренко Юрій Михайлович** – старший викладач кафедри фізичного виховання Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна, *«Формування кінезіологічної компетентності студентів закладів вищої освіти засобами сучасних інформаційних технологій».*

Кудімова Ольга Владиславівна – старший викладач кафедри фізичного виховання та здоров'я Харківського національного медичного університету, *«Тенденції та перспективи дистанційного навчання з фізичного виховання у ХНМУ».*

Пасько Владлена Віталіївна - кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент кафедри інформатики та біомеханіки Харківської державної академії фізичної культури, *«Інноваційні технології удосконалення підготовленості регбістів».*

Столяренко Олег Михайлович – старший викладач кафедри фізичного виховання №1, Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, *«Значущість систематичних занять фізичним вихованням під час самоізоляції та карантину».*

Чумаков Олег Вікторович – старший викладач кафедри фізичного виховання №1, Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, «Сучасні тенденції розвитку фізичного виховання студентської молоді».

Гоєнко Микола Іванович – *старший викладач кафедри фізичного виховання № 1, Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, «Організація дистанційного оцінювання студентів».*

Білик Олег Андрійович – старший викладач кафедри фізичного виховання та здоров'я Харківського національного медичного університету, *«Загальнорозвиваючі вправи як засіб розвитку фізичних якостей під час дистанційного навчанні у закладах вищої освіти України.*

Долгополова Наталія Володимирівна - кандидат технічних наук, викладач кафедри інформатики та біомеханіки Харківської державної академії фізичної культури, **Басенко Олена Вікторівна** - кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент кафедри інформатики та біомеханіки Харківської державної академії фізичної культури, «Формування біомеханічних знань студентів закладів вищої освіти спортивного профілю за допомогою програми відеоаналізу Kinovea».

Жогло Володимир Миколайович – старший викладач кафедри фізичної підготовки Національного університету цивільного захисту України, *«Розвиток витривалості у курсантів та студентів під час проведення занять з легкої атлетики у закладах вищої освіти ДСНС України».*

Сидорко Олег Юрійович – кандидат педагогічних наук, професор, Львівський державний університет фізичної культури імені І. Боберського, *«Підготовка студентів педагогічних спеціальностей до фахової фізкультурно-оздоровчої роботи».*

Мкртічян Оксана Альбертівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії і технологій дошкільної освіти та мистецьких дисциплін, харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди, *«Питання інтеграції аудиторної та дистанційної форм навчання студентів в ЗВО (з досвіду роботи)».*

РЕЗОЛЮЦІЯ
ВСЕУКРАЇНСЬКОГО КРУГЛОГО СТОЛУ
«Сучасні тенденції розвитку фізичного виховання студентської молоді у закладах вищої освіти України»
який відбувся 23 червня 2022 року
на базі кафедри фізичного виховання №1
Національного юридичного університету
імені Ярослава Мудрого

Проведення Всеукраїнського круглого столу за даною тематикою продиктовано необхідністю виявлення сучасних тенденції розвитку системи фізичного виховання студентської молоді у закладах вищої освіти України, досвіду європейських країн та світових розвинутих країн, пошуку нових форм і методів проведення практичних занять та їх імплементації у навчальний процес з дисципліни «Фізична культура».

Учасники круглого столу підкреслили, що сучасна система фізичного виховання студентів в ЗВО України перебуває у кризовому стані. Впровадження болонської системи не вирішило проблем у фізичному вихованні, а лише поглибило їх, особливо перенесення акцентів з обов'язкових занять на факультативні, в наслідок чого рівень індивідуального здоров'я та фізичної підготовленості студентської молоді знизився. І ця тенденція, яка призвела до ліквідації кафедр фізичного виховання та скорочення науково-кадрового потенціалу, продовжується до цього часу.

Навчальна дисципліна «Фізичне виховання» потребує реформування, впроваджування нових форм і методів проведення занять з метою підвищення інтересу та мотиваційно-ціннісного ставлення студентів до рухової активності та здорового способу життя. Проблема здоров'я підростаючого покоління повинна розглядатися як пріоритетний напрямок розвитку системі освіти. Стає очевидним необхідність розробки, впровадження та реалізації Державної програми, спрямованої на формування нових ціннісних орієнтацій по оздоровленню нації, проведення системної роботи, спрямованої на пропаганду та забезпечення усіх необхідних умов для залучення студентської молоді до здорового способу життя.

Досить актуальним є вирішення питань, пов'язаних з децентралізацію управління в системі освіти та фізичної культури і

спорту, які здатні реагувати на мінливі умови життя, потреби й проблеми сучасної молоді і суспільства в цілому. У зв'язку з цім необхідна зрозуміла Державна політика для створення ефективної моделі балансу державного регулювання в сфері освіти та фізичної культури і спорту, поєднаного з організаційно-правовою й матеріально-фінансової автономією закладів вищої освіти.

Зміст Наказу МОН України №193 від 15.02.2021 р. «Про затвердження рекомендацій щодо стратегічного розвитку фізичного виховання та спорту серед студентської молоді на період до 2025 року» підтверджує стратегічне розуміння ролі фізичного виховання, яке не лише забезпечує розвиток фізичних і духовних сил молодої людини, а й становлення її як особистості та захисника Вітчизни. Стратегією передбачено створення та функціонування у закладах вищої освіти двох автономних систем: окремо фізичного виховання і окремо спорту, які є автономними, рівними за пріоритетністю та взаємодоповнюючими.

Пандемія COVID-19 створила безпрецедентні проблеми для системи освіти та навчання у всьому світі. Більшість вітчизняних закладів вищої освіти та викладачів не були готови до масового переходу від традиційних форм навчання до дистанційних. Особливо це стосується роботи кафедр фізичного виховання ЗВО де апріорі проведення занять онлайн не передбачалося. Досвід проведення дистанційних практичних занять з фізичного виховання до цього часу був відсутній. Тому, проблема розбудови ефективної системи дистанційного навчання з фізичного виховання потребує особливого організаційного та науково-методичного підходу, який має відповідати стандартам вищої освіти.

Розгляд питань щодо сучасних напрямків фізичного виховання показує, що в багатьох західноєвропейських університетах є навчальна дисципліна "Physical education", а на старших курсах "Sports section". Крім того заклади вищої освіти орієнтовані на організацію студентських спортивних спілок, створення клубної системи та секційної форми проведення спортивних та спортивно-оздоровчих занять/заходів. Однак зазначено, що кожна країна має право, беручи за основу базові принципи європейської системи освіти, запропонувати або *залишати* свої види (напрямки, методики) фізичного виховання, з урахуванням особливостей національних систем або будь яких

інших потреб, на разі обґрунтування їх ефективності і несуперечливості загальноприйнятим освітнім програмам.

Учасники круглого столу підкреслюють, що ставлення до фізичного виховання та здорового способу життя студентської молоді повинно розглядатися як *пріоритетний напрямок розвитку системи освіти та, у подальшому, реалізовано, як державна програма, спрямована на поліпшення здоров'я молодого покоління та нації у цілому.*

В ході дискусії були обговорені питання організації дистанційного навчання з фізичного виховання студентів, підкреслено переваги та недоліки проведення занять. Зазначено, що за якісними параметрами оцінки знань, умінь і навичок та особливо необхідних прикладних компетентностей дистанційна форма проведення занять та тестування рівня підготовленості студентів, у порівнянні з традиційною формою є недостатньо еквівалентною та об'єктивною. Потребує вдосконалення критерії оцінювання результатів навчання / системи визначення реальних результатів навчання.

Доповнення традиційних форм і методів організації і проведення занять з фізичного виховання електронними навчально-методичними комплексами (ЕНМК), навчальними програмами та навчально-методичними посібниками (НМП), що відповідають сучасним тенденціям розвитку системи освіти, дозволяє підвищити ефективність навчального процесу, якість засвоєння теоретичних знань, практичних умінь і навичок, а також максимально залучати всі категорії учасників навчально-виховного процесу до здорового способу життя і фізкультурно-оздоровчої діяльності.

Більшість вітчизняних ЗВО використовують для організації дистанційного навчання електронну освітню платформу Moodle та онлайн сервіси Google Classroom, Zoom тощо. Технології ДН можуть використовуватись не тільки в дистанційній освіті, а й в інших формах навчання.

Дистанційне навчання сприяє формуванню навичок самостійної роботи, позитивно впливає на формування пізнавальної активності студентів. В процесі самостійних занять відбувається самоорганізація, самоосвіта, виховується працьовитість і самодисципліна студентів, формується позитивна мотивація до

навчання/занять в результаті чого підвищується рівень кваліфікації та компетентності студентів.

Основним завданням кафедри фізичного виховання, як структурного підрозділу ЗВО, є впровадження в навчальний процес інноваційних технологій, відповідність (якісний зміст) варіативних навчальних програм та дистанційних навчальних курсів, спрямованих на підвищення рівня мотивації та потреби студентської молоді до систематичних занять; формування у студентів стабільних вмінь та навичок, а у кінцевому рахунку - спортивно-оздоровчих компетентностей організації і проведення самостійних занять, спрямованих на укріплення власного здоров'я, підвищення рівня підготовленості та функціональних можливостей організму.

РЕКОМЕНДАЦІЇ

ВСЕУКРАЇНСЬКОГО КРУГЛОГО СТОЛУ
«Сучасні тенденції розвитку фізичного виховання студентської молоді у закладах вищої освіти України»

За підсумками роботи Всеукраїнського круглого столу *«Сучасні тенденції розвитку фізичного виховання студентської молоді у закладах вищої освіти України»* від депутатів районних рад, науково-викладацького складу кафедри фізичного виховання №1 Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, науковців та співробітників Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, Львівського державного університету фізичної культури імені І. Боберського, Харківської державної академії фізичної культури, Харківського національного медичного університету, Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди, Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця, Національного університету цивільного захисту України, інших зацікавлених осіб, висловлені наступні рекомендації щодо організації викладання навчальної дисципліни «Фізична культура» у закладів вищої освіти України:

1. З метою оптимізації навчально процесу з фізичного виховання студентської молоді запровадити практику постійного моніторингу сучасних вітчизняних, європейських та світових тенденції роботи факультетів та кафедр фізичного виховання, досвіду проведення фізкультурно-оздоровчих занять та спортивно-рекреаційних заходів.
2. Освітню професійну програму (стандарт вищої освіти) для першого (бакалаврського) рівня в межах кожної спеціальності доповнити такою загальною компетентністю, як *здатність використовувати різні види та форми рухової активності для зміцнення здоров'я, підготовки і самопідготовки до майбутньої професійної діяльності, активного відпочинку і ведення здорового способу життя та здатність виконання державних нормативних вимог тестування рівня фізичної підготовленості.*
3. Кафедрам фізичного виховання в освітній діяльності дотримуватись норм наказу МОН України №193 від 15.02.2021 р. «Про затвердження рекомендацій щодо стратегічного розвитку

фізичного виховання та спорту серед студентської молоді на період до 2025 року», а саме навчальний процес проводити з провадженням сучасних видів рухової активності, а навчальні групи формувати відповідно до рівня здоров'я й фізичної підготовленості студентської молоді.

4. На етапі реформування національної системи освіти відповідно до стандартів європейського освітнього простору, необхідно зберегти науково-методичний та кадровий потенціал кафедр фізичного виховання, а навчальна дисципліна «Фізичне виховання» повинно залишитись обов'язковою.

5. В сучасних умовах автономії та самоврядування закладів вищої освіти, коли в університетах відбувається скорочення та закриття кафедр фізичного виховання, що ніяк не співпадає з інтересами Держави, рекомендуємо МОН України розробити та внести на розгляд Кабінету Міністрів України та Верховної Ради проект Закону України про внесення змін до Закону України «Про вищу освіту» *щодо сприяння руховій активності студентів.*

6. Згідно Листа МОН № 1/9-454 від 25.09.2015 року «Щодо організації фізичного виховання у вищих навчальних закладах», *проведення секційних занять з фізичного виховання* враховувати та обліковувати відповідно до норм навчальної роботи.

7. З метою поліпшення здоров'я студентської молоді, відповідно до Закону України «Про вищу освіту» від 1.07.2014 року, Постанови Верховної Ради України від 19 жовтня 2016 р. № 1695-VIII «Про забезпечення сталого розвитку сфери фізичної культури і спорту в Україні в умовах децентралізації влади» та наказу МОН України №193 від 15.02.2021 р. «Про затвердження рекомендацій щодо стратегічного розвитку фізичного виховання та спорту серед студентської молоді на період до 2025 року», планувати заняття з фізичного виховання ні менш 4 аудиторних обов'язкових годин на навчальний тиждень у сітці розкладу занять (2 заняття по 2 години) протягом 1-2 курсів.

8. Зміст навчальних програм з фізичного виховання для студентів закладів вищої освіти повинен відповідати сучасним освітнім вимогам та бути спрямованим на практико/професійно-орієнтовану фізичну підготовку майбутніх спеціалістів.

9. Впровадити практику доповнення традиційних форм і методів організації і проведення занять з фізичного виховання дистанційними формами навчання, використовуючи електронну освітню платформу Moodle та онлайн сервіси Google Classroom, Zoom та забезпечити наповнення навчальних курсів електронними навчально-методичними комплексами (ЕНМК), електронними навчально-методичними посібниками (ЕНМП), методичними рекомендаціями, відео матеріалами тощо.
10. З метою залучення іноземних студентів та додаткового мотивування вітчизняної студентської молоді до занять з фізичного виховання, у спортивних та спортивно-оздоровчих секціях, запровадити практику проведення занять англійською мовою.
11. Для активного залучення студентів до фізкультурно-спортивної роботи університету необхідно впровадити рейтингову систему оцінювання рівня активності у спортивних та спортивно-масових заходах та враховувати їх під час участі студентів в програмах академічної мобільності тощо.
12. Рекомендувати до використовування матеріалів круглого столу в навчально-методичний процес та поза навчальній спортивно-масовій роботі закладів вищої освіти.